

Ekonomik ve Hukuki Sonuçları İtibariyle İflas Erteleme ve Konkordato Müesseselerinin Karşılaştırmalı Analizi

Comparative Analysis of Bankruptcy Postponement and Concordat Ways by Their Economic and Legal Results

Derya ŞENCAN *

ORCID ID : 0000-0001-6723-6198

Öz

2000 Kasım ve 2001 Şubat krizlerinden sonra sermaye şirketleri ve kooperatiflerin bozulan mali yapılarının düzeltilmesi bakımından icra iflas hukukumuzda getirilen iflas erteleme müessesesi alacaklıların herhangi bir şekilde söz sahibi olamaması, sürecin borçlu ve mahkeme arasında yürütülmesi ve yaşanan yargılama sorunları nedeniyle yürürlükten kaldırılmıştır. Bu müessesenin yerine alacaklılar ile borçlunun bir müzakere sonrasında anlaşmaları ve bu anlaşmanın mahkemece tasdiki esasına dayanan konkordato kurumunun daha etkin ve aktif bir şekilde kullanılması amacıyla 2004 Sayılı İcra ve İflas Kanunu'nda değişiklikler yapılmıştır.

Bu çalışmada, öncelikle iflas erteleme ve konkordato kurumları hakkında genel bilgi verilmiş, daha sonra da ekonomik ve hukuki sonuçları itibariyle iki kurumun analizi yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler : İflas Erteleme, Konkordato, İflastan Korunma.
Jel Sınıflandırma Kodları : K35, M40.

Abstract

The bankruptcy postponement way, which was brought to our execution bankruptcy law in order to correct the deteriorated financial structures of corporation and cooperatives after the 2000 November and 2001 February crises, was abolished due to the fact that creditors could not have any say in any way, the process was carried out between the debtor and the court and the judicial problems. Amendments were made to the Execution and Bankruptcy Law No. 2004 in order to ensure that the creditors and the debtor's agreements after a negotiation and the concordant way based on the court's approval are used more effectively and actively.

In this study, firstly general information was given about postponement of bankruptcy and concordat ways and then two ways were analyzed in terms of economic and legal consequences.

Keywords: Postponement of bankruptcy, Concordat, Protection from bankruptcy.
Jel Codes : K35, M40.

* Gelir Uzmanı - Hazine ve Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığı sencanderya80@gmail.com

Giriş

İşletmelerin verimli bir şekilde çalışmaları, borçlarını ödeyebilecek ve alacaklarını tahsil edebilecek durumda olmaları ekonominin etkin ve verimli olarak işlemesi açısından önemlidir. Ancak, sosyal ve ekonomik koşullardaki değişiklikler nedeniyle, aslında ekonomik hayatlarını devam ettirmesi mümkün olan bazı ticari işletmeler, borçlarını ödeyemedikleri veya malvarlıkları borçlarını karşılayamadığı için ekonomik varlıklarını kaybetme tehlikesiyle karşı karşıya kalabilmektedir. Bu tehlike borçlular kadar, alacağını tahsil edememe durumuyla karşı karşıya kalan alacaklıları ve işini kaybetme riskine maruz kalan çalışanları da tehdit etmekte; sonuçta ülke ekonomisi bu tehditten etkilenmektedir. Bu gibi durumlarda, ekonomik varlığını devam ettirebilme ihtimali olan işletmelerin malvarlığını koruyucu önlemler alma veya yeniden yapılandırılmalarını sağlama ihtiyacı ortaya çıkmaktadır (TBMM, 2003).

2000 Kasım ve 2001 Şubat krizlerinden etkilenen sermaye şirketi ve kooperatiflerin mali durumlarını düzeltmek amacıyla icra ve iflas hukukumuzda getirilen "iflasın ertelenmesi" kurumu, ihdas amacının gerçekleştirilmesi konusunda isteneni verememiştir. İflasın ertelenmesinde alacaklıların herhangi bir şekilde söz sahibi olmaması, sürecin borçlu ve mahkeme arasında yürütülmesi, kötüye kullanım ve yaşanan yargılama sorunları nedeniyle, 15/03/2018 tarih ve 7101 sayılı İcra ve İflas Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ile iflasın ertelenmesi kurumu yürürlükten kaldırılmış ve bunun yerine alacaklılar ile borçlunun bir müzakere sonrasında anlaşmaları ve bu anlaşmanın mahkemece tasdiki esasına dayanan "konkordato" daha etkin ve aktif hale getirilmiştir.

Bu çalışmanın ilk bölümünde yürürlükten kaldırılan iflas erteleme müessesesi ve iflas erteleme kararının etkilerine değinilmiştir. İkinci bölümde konkordato müessesesi (adi konkordato süreci ele alınmıştır) ile konkordato mühletinin alacaklılar, sözleşmeler ve borçlu bakımından sonuçları üzerinde durulmuştur. Üçüncü ve son bölümde ise ekonomik ve hukuki sonuçları itibariyle iki kurumun analizi yapılmaya çalışılmıştır.

1.İflas Erteleme Müessesesi

Ülkemizde 2000'li yılların başında ortaya çıkan ekonomik krizle birlikte ekonomi alanında bazı yapısal reformların yapılması zorunluluğu doğmuştur. Ekonomi alanında gerçekleştirilmesi planlanan yapısal reformların başarılı olması için hukuksal alanda da gerekli değişikliklerin yapılması zorunluydu. Bu nedenle 2002 yılında mali sektöre olan borçların yeniden yapılandırılmasının sağlanmasına yönelik İstanbul Yaklaşımı olarak ifade edilen 4743 sayılı kanun çıkarılmıştır. Hemen sonrasında 2003 ile 2004 yıllarında 4949 ve 5092 sayılı Kanunlar da çıkarılarak yürürlüğe girmiştir (Otlu, İşleyen ve Kaya, 2019: 266).

6762 sayılı eski Türk Ticaret Kanunu md. 324'de yer alan düzenleme gereği iflasın ertelenmesi mümkün olsa da, iflas hukukunda iflasın ertelenmesine yönelik bir düzenleme bulunmaktaydı. 20/07/2003 tarihinde Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiş olan 4949 sayılı "İcra ve İflas Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" ile İcra ve İflas Kanunu'nun 179. maddesinde yapılan değişiklik ve eklenen 179/a, 179/b maddeleri sayesinde sermaye

şirketleri ve kooperatifler için "iflasın ertelenmesi" kurumu İcra İflas Kanunu'nda yer bulmuştur.

İflasın ertelenmesi, borca batık durumda bulunan sermaye şirketi (ve kooperatif) tarafından sunulan; somut öngörüler içeren, ciddi ve inandırıcı bir iyileştirme projesi çerçevesinde bu durumdan kurtulması kuvvetle muhtemel bulunan sermaye şirketleri (ve kooperatif) için öngörülmüş bir hukuki korunma yoludur. Başka bir ifade ile iflasın ertelenmesi kurumu, şirketin aktifleri, şirket alacaklarının alacaklarını karşılamaya yetmediğinde ancak şirket mali durumunun iyileşmesinin olası görüldüğü hallerde İcra ve İflas Kanunu'nda yönetim ve temsil ile görevlendirilmiş kişiler olarak ifade edilen, Türk Ticaret Kanunu'ndaki ifadesine göre yönetim kurulu veya bir alacaklının talebi üzerine yetkili ve görevli asliye ticaret mahkemesince belli koşullarda iflas kararı verilmesini önleyen geçici bir hukuki kurumdur (Dumlupınar, 2014: 74). İflasın ertelenmesinde amaç, sermaye şirketi ve kooperatifin ekonominin içinde kalarak faaliyetini devam ettirmesini, alacaklıların da şirketin iflasına bağlı olumsuz sonuçlardan etkilenmemesini sağlamaktır. Bir başka ifadeyle, sermaye şirketleri ve kooperatiflerin varlıklarını ekonominin gereklerine uygun olarak sürdürebilmeleri halinde, ülke ekonomisinin bundan olumlu etkilenmesi, bunun sonucunda hem borçlu konumunda olup iflasın ertelenmesini isteyen şirketler hem de bunlarla ticari ilişki içinde bulunan şirketlerin ekonomik faaliyetlerine devam etmeleri, çalışanların işini kaybetmemeleri ve kamunun vergi almaya devam etmesi mümkün olacaktır (Arslan, 2008: 117).

1.1.İflas Erteleme Kararının Etkileri

İflasın ertelenmesi kararının en önemli etkisi şirket hakkındaki iflas kararının ve bu kararın etkilerinin geçici bir süre ile ertelenmesi sonucunu doğuruyor olmasıdır (Sayılğan ve Arslan, 2016: 60). Erteleme kararı üzerine borçlu aleyhine 6183 sayılı kanuna göre yapılan takipler de dahil olmak üzere hiçbir takip (ödeme emri, haciz, muhafaza altına alınma, tahliye, satış) yapılamaz ve evvelce başlamış takipler durur, bir takip muamelesi ile kesilen zamanaşımı ve hak düşüren müddetler işlemez.

Takip yasağı kuralına iki istisna getirilmiştir. İlk olarak, 179/b maddesinin ikinci fıkrasında erteleme süresi içinde rehinli alacakların bir noktaya kadar rehinin paraya çevrilmesi yoluyla takibine izin verilmiş, ancak rehinli mallar hakkında muhafaza tedbirlerinin uygulanamayacağı ve rehinli malların satışının gerçekleştirilemeyeceği öngörülmüştür. Bu durumda erteleme süresince işleyecek olup mevcut rehinle karşılanamayacak faizler teminatlandırılmak zorundadır. İkinci olarak, maddenin üçüncü fıkrasında, 206. maddenin birinci sırasında yazılı alacaklar (imtiyazlı alacaklar: işçi ve nafaka alacakları) için haciz yoluyla takip yapılabileceği hükmü getirilmiştir.

İflasın ertelenmesi kararının, alacakların vadesine, muaccel olmasına ve faizlerin işlemesine bir etkisi olmadığından, iflasın ertelenmesi kararıyla, protesto çekilmesi engellenemez (Uyar, 2017: 313).

Eski İİK m.179/b, f.4 hükmü "Erteleme süresi azami bir yıldır. Bu süre kayıminin verdiği

raporlar dikkate alınarak mahkemece uygun görülecek süreler ile uzatılabilir; ancak uzatma süreleri toplamı dört yılı geçemez” şeklindeydi ve anılan hüküm sadece iflasın ertelenmesi kararını esas alarak erteleme süresinin ne kadar devam edeceğini, başka bir ifadeyle erteleme kararının doğurduğu sonuçların hangi zaman dilimine kadar etkide bulunabileceğini düzenlemekteydi. Bu durumda erteleme kararıyla birlikte verilecek bir yıllık süreyle birlikte iflasın ertelenmesi en fazla beş yıllık süre için uygulanabilmekteydi. İflasın ertelenmesi kararının etkisinin (bu arada takip yasağı etkisinin) eski düzenleme kapsamında 5 yıl devam edecek olması ya da etme ihtimalinin bulunması, sermaye şirketini ya da kooperatifi bu kuruma yöneltme konusunda adeta tahrik ederken özellikle alacağı teminatsız olan tedarikçiler için ciddi bir risk oluşturmaktaydı. Zira borca batık olan bir işletmenin önemli bir alacaklısına ya da alacaklılarına karşı 5 yıl süre ile takip yasağı bakımından korunması fikri, mali açıdan zor durumda bulunan işletmenin hemen bu kuruma başvurmasına neden olmaktadır (Yavaş: 2920). Bu olumsuzluklar karşısında 6728 sayılı Kanun (RG-09/08/2016) ile değişik İİK m.179/b, f.4 hükmü ile kanun koyucu “Erteleme süresi azami bir yıldır. Bu süre mahkemece uygun görülmesi hâlinde bir yıl daha uzatılabilir” şeklinde bir hüküm getirerek toplamda bu kurumun süre yönünden etkisini 2 yıl ile sınırlamıştır.

Erteleme süresi sonunda iyileşmenin mümkün olmadığı tespit edilirse mahkeme, şirketin iflasına karar verir. Erteleme süresi dolmamakla birlikte, mahkeme kayyımın verdiği raporlardan şirketin mali durumunun iyileştirilmesinin mümkün olmadığı kanaatine varırsa, erteleme kararını kaldırarak şirketin iflasına karar verebilir. Erteleme süresi sonucunda şirketin mali durumunun düzelmesi halinde erteleme kararı amacına ulaşmış demektir. Bu durumda kayyım tarafından verilen rapor çerçevesinde Mahkeme erteleme kararını kaldırır.

Mali açıdan zor durumda bulunan işletmenin borçlarını ödeyebilmesi noktasında bir diğer seçenek konkordato kurumu olsa da, kurumun (konkordatonun) işletmeyi alacaklılarla anlaşmak zorunda bırakması ya da ilerleyen süreçte alacaklıların ve alacak miktarının kurumun başarısını derinden etkilemesi, koruma süresinin iflasın ertelenmesi kurumu ile kıyaslanmayacak kadar sınırlı ve konkordatonun tasdikinin ağır şartlara tabi olması gibi sebepler, mali açıdan zor duruma düşmüş olan işletmeyi hemen iflasın ertelenmesi talebinde bulunmaya yöneltmiştir (Yavaş: 2921). Aşağıda Tablo 1’de 2009-2016 yılları arası mahkemelerde açılan iflas erteleme konulu dava sayıları, Tablo 2’de 2009-2017 yılları arasında mahkemelerde açılan konkordato konulu dava sayıları yer almaktadır.

Tablo 1. Mahkemelerde Açılan İflas Erteleme Konulu Dava Sayısı (2009-2016)

Yıllar	Açılan Dava Sayısı
2009	733
2010	407
2011	434
2012	484
2013	654
2014	720
2015	653
2016	643
Toplam	4.728

Kaynak: www.adlisicil.adalet.gov.tr (19.11.2018).

2009-2016 yılları arasında, Türkiye’de toplam 4.728 iflasın ertelenmesi davası açılmıştır. (2017 yılı iflas konulu dava sayısı 835’tir.) 2009-2016 yılları arasında karara bağlanan 4.278 iflasın ertelenmesi davasının %47’sinde iflasın ertelenmesi kabul edilmiş, %53’ünde ise reddedilmiştir (yetkisizlik, görevsizlik nedeniyle reddedilenler dahil).

Tablo 2. Mahkemelerde Açılan Konkordato Konulu Dava Sayısı (2009-2017)

Yıllar	Konkordato	Konkordato Feshi	Konkordato Tasdiki
2009	45	5	16
2010	50	4	9
2011	47	5	6
2012	30	3	4
2013	28	7	7
2014	23	1	10
2015	23	7	8
2016	26	1	1
2017	46	-	-
Toplam	318	33	61

Kaynak: Gary Clyde Hufbauer, "Tax Policy in a Global Economy: Issues Facing Europe and the United States", Paper for the AICGS Taxation Seminar Washington, February 12, 1999, Aktaran; Kovancılar v.d. 2007:49.

2009-2017 yılları arasında, Türkiye’de toplam 318 konkordato konulu, 33 konkordatonun feshi ve 61 konkordatonun tasdiki konulu dava açılmıştır. Tablo 1 ve Tablo 2’den anlaşılacağı üzere 2009-2017 yılları arası mali durumu bozulan işletmeler konkordato kurumundan ziyade iflas erteleme kurumuna yönelmişlerdir.

Özellikle 2009 yılı ve sonrasında birçok şirket tarafından yoğun olarak tercih edilen iflas erteleme müessesesi ile ilgili olarak banka ve mali kuruluşlar zarar gördüklerini, müessesenin kötüye kullanıldığını iddia ederek borca batıklık ve iyileştirme projesi ile ilgili hususların kaldırılmasını veya zorlaştırılmasını talep ederken, şirketler ise iflasın ertelenmesinin daha da kolay olmasını, hiç olmazsa mevcut durumun sürdürülmesini talep etmişlerdir. İflasın ertelenmesi müessesesi ile ilgili uygulamada iflâs erteleme fırsatını kullanmak isteyen birçok kötü niyetli borçlunun öncesinde şirketin içini boşalttığı, ikinci bir firma üzerinden işlerini yürüttüğü, adres değişikliğine gitmek suretiyle davayı alacaklının çok zor haberdar olacağı yerlerde açarak mağduriyetlerin artmasına neden olduğu, bilirkışı ve kayyımların yeterlilikleri ve bağımsızlıkları ile ilgili sorunlar gibi pek çok durum meydana gelmiştir (Güçlü, 2016: 60-62).

2. Konkordato Müessesesi

İcra ve İflas Kanunu'nun 285-309. maddeleri arasında düzenlenmiş olan konkordato kurumunun, 28/02/2018 tarihinde TBMM’de kabul edilip 15/03/2018 tarihinde Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 7101 sayılı “İcra ve İflas Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun” ile yeni bir yapıya dönüştürülmesi ile, bünyesinde pek çok sorunu barındıran iflasın ertelenmesi yürürlükten kaldırılmıştır (Işıkaç, 2018).

Yasanın gerekçesinde; ... iflasın ertelenmesi kurumu, ihdas amacının gerçekleştirilmesi konusunda isteneni verememiştir. İflasın ertelenmesi kurumunda alacaklıların herhangi bir şekilde söz sahibi olamaması, sürecin borçlu ve mahkeme arasında yürütülmesi ve yaşanan yargılama sorunları birlikte değerlendirildiğinde bu kurumun tamamıyla yürürlükten kaldırılması ve yerine alacaklılar ile borçlunun bir müzakere sonrasında anlaşmaları ve bu anlaşmanın mahkemece tasdiki esasına dayanan konkordato kurumunun daha etkin ve aktif bir şekilde kullanılması ticari ve sosyal hayat bakımından bir ihtiyaç olarak görülmüştür” denilmektedir (TBMM, 2018).

Mali durumu bozulmuş borçluları iflastan korumayı amaçlayan aynı zamanda alacaklıların da alacaklarını kısmen de olsa tahsil edebilmelerini sağlayan ve bir icra-iflas hukuku kurumu olan konkordato, İİK’nın 285 ila 309/1 maddelerinde düzenlenmiştir. Konkordato müessesesi Adi Konkordato, İflastan Sonra Konkordato, Mal Varlığının Terki Suretiyle Konkordato, Sermaye Şirketleri ve Kooperatiflerin Uzlaşma Yoluyla Yeniden Yapılandırılması olmak üzere dört bölümden oluşmakta olup, bu çalışmada adi konkordato kurumu ele alınmaktadır.

Buna göre, borçlarını, vadesi geldiği halde ödeyemeyen veya vadesinde ödeyememe tehlikesi altında bulunan herhangi bir borçlu, vade verilmek veya tenzilat yapılmak suretiyle borçlarını ödeyebilecek veya muhtemel bir iflastan kurtulmak için konkordato talep edebilecektir (İİK md. 285). İİK md. 285’te ifade edilen borçlularını “vadesi geldiği halde ödeyememe” veya “vadesinde ödeyememe tehlikesi altında bulunma” durumu borçlunun aciz halini göstermektedir (Pekcanitez ve Erdönmez, 2018: 112). Bunun yanında TTK md. 377’de “Yönetim kurulu veya herhangi bir alacaklı, 376 ncı maddenin üçüncü

fıkrası uyarınca yapacağı iflâs talebiyle birlikte veya bu kapsamda yapılan iflâs yargılaması sırasında 2004 sayılı Kanunun 285 inci ve devamı maddeleri uyarınca konkordato da talep edebilir." hükmü yer almaktadır. TTK md.376/3'te yer alan borca batık olma durumu, şirketin aktiflerinin borçlarını karşılayamaması halini ifade etmektedir. TTK md.376 ve 377 birlikte değerlendirildiğinde şirketlerin "borca batıklık halinde" de konkordato talebinde bulunabileceği ortaya çıkmaktadır.

Şirketin borca batık durumda olduğuna dair işaretlerin bulunması durumunda, yönetim kurulunun aktiflerin hem muhtemel satış fiyatları üzerinden hem de işletmenin devamlılığı esasına göre bir ara bilanço çıkartması gerekmektedir. İlk bilanço, şirket bilançosundaki aktifte yer alan kalemlerin (mevcut stoklar, iştirak hisseleri dâhil menkul kıymetler, arazi ve arsalar dâhil her türlü taşınmaz, işletmedeki tesis, makine ve cihazlar, demirbaşlar, işletme adına kayıtlı taşınmazlar, işletme adına kayıtlı marka-patent gibi fikri sınai mülkiyet hakları, her türlü devredilebilir lisans) olası satış (piyasa-market) değerleri belirlenerek çıkartılan bilançodur.

İşletmenin devamlılığı esasına göre hazırlanan bilanço ile ise, şirket faaliyetine devam edecek bir işletmeymiş gibi değerlendirme yapılacaktır. Böyle bir değerlendirme işletmenin borca batık olma durumuna rağmen bazı olgular, beklentiler, etkisini yitiren sebepler dolayısıyla şirketin varlığını devam ettirme ümidinin var olup olmadığını ortaya koyacaktır. Örneğin, bir şirketin kuruluşunun ilk yıllarında yaptığı yatırım (taşınmaz veya menkul kıymet alımı) dolayısıyla borca batık olmasına karşılık ileriki yıllarda kâr edilebileceği olasılığı yüksek olabilir (Solak Ekler, 2018). İİK'nın iflas erteleme hükümlerinde yer almayan işletmenin devamlılığı esasına göre hazırlanan bilanço, İİK'nın 286. maddesinde konkordato talebine eklenecek belgeler arasında sayılmaktadır.

İflas talebinde bulunabilecek her alacaklı da gerekçeli bir dilekçeyle borçlu hakkında konkordato işlemlerinin başlatılmasını isteyebilir.

Uygulamada konkordato, vade konkordatosu ve tenzilat konkordatosu olarak ikiye ayrılmaktadır. Tenzilat konkordatosunda alacaklılar, borçluya karşı, alacaklarının belirli bir yüzdesini tahsil etmekten vazgeçmekte ve borçlu borçlarının konkordatoda kabul edilen kısmını (yüzdesini) ödemek suretiyle borçlarının tamamından kurtulmaktadır. Vade konkordatosunda ise borçlu borcunun tamamını ödemek için alacaklılarından bir vade istemekte veya borçlarını taksitlendirmektedir (Yavuz, 2018:160).

Konkordato talebinde yetkili ve görevli mahkeme; iflâsa tabi olan borçlular için iş merkezinin bulunduğu yerde, iflâsa tabi olmayan borçlu için yerleşim yerinde yer alan Asliye Ticaret Mahkemesi'dir. Bir borçlu konkordato talebine, öncelikle borçlarını hangi oranda veya vadede ödeyeceğini, bu kapsamda alacaklıların alacaklarından hangi oranda vazgeçmiş olacaklarını, ödemelerin yapılması için borçlunun mevcut mallarını satıp satmayacağını, borçlunun faaliyetine devam edebilmesi ve alacaklılara ödemelerini yapabilmesi için gerekli mali kaynağın sermaye artırımı veya kredi temini yoluyla yahut başka bir yöntem kullanılarak sağlanacağını içeren ön projeyi eklemesi gerekmektedir (İİK, md. 285).

Ayrıca borçlu malvarlığının durumunu gösteren bilgi ve belgeleri de (borçlu defter tutmaya mecbur kişilerden ise Türk Ticaret Kanunu'na göre hazırlanan son bilanço, gelir tablosu, nakit akım tablosu, hem işletmenin devamlılığı esasına göre hem de aktiflerin muhtemel satış fiyatları üzerinden hazırlanan ara bilançolar, ticari defterlerin açılış ve kapanış tasdikleri ile elektronik ortamda oluşturulan

defterlere ilişkin Gelir İdaresi Başkanlığı'nda hazırlanan e-defter berat bilgileri, borçlunun mali durumunu açıklayıcı diğer bilgi ve belgeler, maddi ve maddi olmayan duran varlıklara ait olup defter değerlerini içeren listeler ile tüm alacak ve borçları vadeleri ile birlikte gösteren liste ve belgeler) başvuru yaparken Mahkemeye ibraz etmesi gerekmektedir.

Borçlunun başvuru dilekçesine, alacaklılarını ve alacak miktarlarını, alacaklıların imtiyaz durumunu, konkordato ön projesinde yer alan teklife göre alacaklıların eline geçmesi öngörülen miktar ile borçlunun iflası halinde alacaklıların eline geçebilecek muhtemel miktarı gösteren tabloyu da eklemesi gerekmektedir. Borçlu, konkordato sürecinde mahkeme veya komiser tarafından istenmesi muhtemel tüm bilgi ve belgeleri ibraz etmek zorundadır (İİK, md.286).

Konkordato taleplerinin kötü kullanımının önlenmesi ve şartların zorlaştırılması amacıyla İİK'nın 286. maddesinde 06/12/2018 tarihinde yapılan değişiklik ile önceki düzenlemede yer alan finansal analiz raporu, Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunca yetkilendirilen bağımsız denetim kuruluşu tarafından Türkiye Denetim Standartlarına göre yapılacak denetim kapsamında hazırlanan ve konkordato ön projesinde yer alan teklifin gerçekleşeceği hususunda makul güvence veren denetim raporu olarak değiştirilmiştir. Yine aynı maddede ek fıkra ile bu kapsamda düzenlenecek raporlar ve bu raporlara dayanak olacak denetimlerde, denetim kuruluşlarının faaliyetleri, hak ve yükümlülükleri, raporların inceleme ve denetimleri, bu raporlar sebebiyle doğacak idari ve hukuki sorumluluk ile diğer hususlar hakkında 26/9/2011 tarihli ve 660 sayılı Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname hükümlerinin uygulanacağı ifade edilmektedir.

Konkordato süreci kısaca şu şekilde özetlenebilir:

Tablo 3.Konkordato Süreci

Asliye Ticaret Mahkemesine konkordato talebinde bulunulması	
Kanunda sayılan belgelerin varlığı halinde geçici mühlet (3+2 ay) verilmesi, geçici konkordato komiseri görevlendirilmesi	
Geçici Mühletin İlanı (7 günlük itiraz süresi vardır)	
Mahkemece konkordatonun başarıya ulaşmasının mümkün olduğunun anlaşılması halinde geçici mühlet içerisinde kesin mühlet (1 yıl+6 ay) verilmesi ve konkordato komiseri atanması	
Konkordato projesinin hazırlanması, alacaklılara bildirilmesi	
Alacaklılar toplantısı ve konkordato projesinin kabulü	
Konkordatonun mahkemede incelenmesi (6 ay)	
Konkordatonun tasdik edilmesi	Konkordatonun tasdik edilmemesi ve borçlunun iflası

2.1. Geçici ve Kesin Mühletin Sonuçları

İİK'nın 289. maddesi kapsamında mahkeme tarafından verilen kesin mühletin; alacaklılar, sözleşmeler ve borçlu bakımından bir takım sonuçları bulunmaktadır. Ayrıca, anılan Kanununun 288/1. maddesinde "Geçici mühlet, kesin mühletin sonuçlarını doğurur." hükmüne yer verilmiştir. Dolayısıyla, kesin mühletin sonuçları, geçici mühlet için de aynen geçerlidir. Mahkemece verilen "mühlet" kararının, alacaklılar,

sözleşmeler ve borçlu bakımından sonuçları aşağıda açıklanmıştır.

2.1.1. Alacaklılar Bakımından Sonuçları

Kesin mühletin alacaklılar bakımından sonuçları İİK'nın 294. ve 295. madde hükümlerinde düzenlenmiştir. Bu sonuçlardan ilki takip yasağının başlamasıdır. Kanun koyucu, kesin mühlet içinde alacaklıların haklarına bazı sınırlamalar getirerek konkordato mühleti içinde borçlunun rahat hareket edebilmesi ve alacaklıların baskısı altında olmadan konkordato projesinin hayata geçirilebilmesini sağlamak istemiştir (Uyar, 2018: 64). Bu çerçevede, mühlet içinde borçlu aleyhine 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanuna göre yapılan takipler de dâhil olmak üzere hiçbir takip yapılamaz ve evvelce başlamış takipler durur, ihtiyati tedbir ve ihtiyati haciz kararları uygulanmaz, bir takip muamelesi ile kesilebilen zamanaşımı ve hak düşüren süreler işlemez (İİK md. 294/1).

Rehinli alacaklılar rehnin paraya çevrilmesi yoluyla takip başlatabilir veya başlamış olan takiplere devam edilebilirler. Ancak bu takip nedeniyle rehinli mal muhafaza altına alınamaz ve satılamaz (İİK md. 295). Bu açıdan, iflasın ertelenmesine göre rehinli alacaklıların durumunun kötüleştiği söylenebilir. Çünkü, iflasın ertelenmesi kararı verildiğinde, borçlunun rehinli malın satışını önleyebilmesi için faizleri karşılayacak kadar teminat göstermesi gerekmekte idi. Konkordatoda ise borçlunun geçici mühlet ve ardından kesin mühlet kararı alması rehinli malın satışını durdurması için yeterli olacaktır (Pekcanitez ve Erdönmez, 2018: 119).

İİK'nın 294/2. maddesinde, "206 ncı maddenin birinci sırasında yazılı imtiyazlı alacaklar için haciz yoluyla takip yapılabilir." hükmüne yer verilerek, ilgili alacaklar için mühlet içinde olsa da takip başlatılabilmesine ve başlamış takiplere devam edebilmesine imkan sağlanmıştır. Anılan hükümde, birinci sırada sayılan alacaklar ise işçilerin, iş ilişkisine dayanan ve iflasın açılmasından önceki bir yıl içinde tahakkuk etmiş ihbar ve kıdem tazminatları dâhil alacakları ile iflas nedeniyle iş ilişkisinin sona ermesi üzerine hak etmiş oldukları ihbar ve kıdem tazminatlarıdır.

Bunun yanında, kesin mühlet tarihinden itibaren rehinle temin edilmemiş her türlü alacağa faiz işlemesi de durur (İİK md. 294/3).

Ayrıca, hacizli mallar hakkında niteliğine uygun düştüğü ölçüde İİK'nın 186. madde hükmü uygulanır (md. 294/5). Konkordato mühleti verilmesi halinde daha önce konulmuş olan hacizler kalkmayacak yani, konkordato mühleti devam ettiği sürece hacizler devam edecektir. Hacizlerin düşmesi ancak "konkordatonun tasdiki" veya "mühletin kaldırılması" kararının kesinleşmesiyle gerçekleşecektir (Uyar, 2018: 64).

Bunlara ilaveten, İİK'nın 294/6. maddesinde, konkordato mühletinin verilmesinden önce, müstakbel bir alacağın devri sözleşmesi yapılmış ve devredilen alacak konkordato mühletinin verilmesinden sonra doğmuş ise bu devrin hükümsüz olduğu belirtilmiştir. Bu düzenleme ile, "borçlunun, konkordato alacaklarının müracaat edebileceği malvarlığının korunması" amaçlanmıştır.

Alacaklıların alacaklarını tahsil etme amacıyla konkordato sürecinde dava veya icraya başvuramaları, Vergi Usul Kanunu'nda yer alan ve alacağın şüpheli hale geldiği dönemde karşılık ayrılabilmesine ilişkin düzenlemenin pratikte uygulanamaz hale gelmesine sebebiyet vermektedir. Gelir İdaresi Başkanlığı'nın 14/02/2019 tarih VUK-112/2019-2 sayılı Vergi Usul Kanunu Sirküleri ile konu açıklığa kavuşmuş ve

mükelleflerin konkordato sürecinde şüpheli alacak karşılığı müessesesinden yararlanmalarının yolu açılmıştır. Bu çerçevede yapılan düzenleme ile konkordato sürecindeki geçici mühlet, kesin mühlet, konkordatonun reddi, konkordato projesinin tasdiki gibi farklı aşamalar dikkate alınarak her aşamada şüpheli alacak karşılığı ayrılmasına ilişkin kurallar yeniden belirlenmiştir.

Düzenleme ile mahkemenin geçici mühlet kararından önce dava veya icra safhasına intikal ettirilmemiş alacaklar için geçici mühlet kararının ilan edildiği hesap döneminde şüpheli alacak karşılığı ayrılması mümkün hale getirilmiştir.

Geçici mühletin kaldırılarak konkordato talebinin reddedilmesi halinde, konkordato talebinin reddine ilişkin kararın ilan edildiği hesap dönemi itibariyle karşılıkların gelir yazılarak düzeltilmesi ve söz konusu alacakların dava veya icra safhasına intikal etmesi yoluyla genel hükümler çerçevesinde şüpheli alacak karşılığı ayrılması gerekecektir. Geçici mühlet kararının ilan edildiği hesap döneminde şüpheli alacak karşılığı ayrılmamış olması halinde ise kesin mühlet kararının verildiği sonraki dönemde böyle bir karşılık ayrılmayacaktır.

Mahkeme tarafından kesin mühletin kaldırılarak konkordato talebinin reddine ve borçlunun iflasına resen karar verilmesi halinde ise iflas masasına kaydedilen alacaklarda şüphelilik hali devam edeceğinden daha önce ayrılan karşılıklara ilişkin olarak herhangi bir düzeltme yapılmasına gerek kalmayacaktır.

Mahkemeye sunulan konkordato projesinin mahkemece tasdik edilerek kabul edilmesi halinde ise alacağın vazgeçilmeyen kısmı için daha önce ayrılan karşılıkların düzeltilmesi ancak alacaktan vazgeçilen kısmın değersiz alacak olarak yasal kayıtlara intikal ettirilmesi gerekmektedir.

2.1.2.Sözleşmeler Bakımından Sonuçları

Sözleşmenin karşı tarafının konkordato projesinden etkilenip etkilenmediğine bakılmaksızın, borçlunun taraf olduğu ve işletmesinin faaliyetinin devamı için önem arz eden sözleşmelerde yer alıp da borçlunun konkordato talebinde bulunmasının sözleşmeye aykırılık teşkil edeceğine, haklı fesih sebebi sayılacağına yahut borcu muaccel hale getireceğine ilişkin hükümler, borçlunun konkordato yoluna başvurması durumunda uygulanmaz. Sözleşmede bu yönde bir hüküm bulunmasa dahi sözleşme, borçlunun konkordatoya başvurduğu gerekçesiyle sona erdirilemez (İİK md. 296/1).

Borçluyu külfetli hale gelen sürekli borç ilişkilerinden kurtarmak amacıyla İİK'nın 296. maddesinin ikinci fıkrasında, "Borçlu, tarafı olduğu ve konkordatonun amacına ulaşmasını engelleyen sürekli borç ilişkilerini, komiserin uygun görüşü ve mahkemenin onayıyla her hangi bir zamanda sona erecek şekilde feshedebilir. Bu çerçevede ödenmesi gereken tazminat, konkordato projesine tabi olur. Hizmet sözleşmelerinin feshine ilişkin özel hükümler saklıdır." hükmüne yer verilmiştir.

2.1.3. Borçlu Bakımından Sonuçları

Hakkında geçici ya da kesin mühlet kararı verilen borçlunun tasarruf ehliyeti sınırlandırılmıştır. Borçlu, komiserin nezareti altında işlerine devam edebilir. Kural bu olmakla birlikte, mühlet kararı verirken veya mühlet içinde mahkeme, bazı işlemlerin geçerli olması için ancak komiserin izni ile yapılmasına veya borçlunun yerine komiserin işletmenin faaliyetini devam ettirmesine karar verebilir (İİK

md. 297/1).

Komiserin kesin mühlet devam ederken borçlunun bazı işlemlerine izin vermesi, o işlemle ilgili olmayan alacaklıların menfaatlerini de etkileyecektir. Komiserin izniyle akdedilmiş borçların konkordato şartlarına tabi olmaması (İİK m.308/c, 4), hangi işlemlerin yapılmasına izin verileceğini önemli hale getirmektedir. Bu hükmün konuluş sebebi, borçlunun mühlet içinde faaliyetine devam edebilmek için ihtiyaç duyduğu hukuki işlemleri yapmasına olanak sağlamaktır. Kanunun gerekçesinde de, konkordato mühleti içinde üçüncü şahısların borçluluyla işlem yapmalarını teşvik etmek için bu hükmün sevk edildiği belirtilmektedir. Ancak, konkordato komiseri bu işlemlere izin vermeden önce dikkatli bir inceleme yapmalı; işletmenin ihtiyaçlarına uygun ve makul şartlarda sözleşme yapılmasına özellikle dikkat etmelidir. Çünkü, komiserin izniyle yapılan hukuki işlemlerden doğan borçlar ileride alacaklıların zararına sonuç doğurabilecektir. Örneğin, borçlunun taraf olduğu sözleşmeye konu hammaddeye gerçekte ihtiyaç yoksa veya hammadde piyasa şartlarının çok üzerinde bir fiyatla satın alınmışsa, söz konusu sözleşmeden doğan borçlar tasdik edilen konkordatoya tabi olmayacak; bu işlemde doğan borç ne kadar yüksek olursa borçlunun malvarlığı o oranda eksilecek; sonuçta alacaklılar ya konkordatoya onay vermeyecekler ya da gerçekte hak ettiklerinden düşük rakamlara razı olmak zorunda kalacaklardır (Pekcanitez ve Erdönmez, 2018: 127).

Diğer taraftan borçlu, mahkemenin izni dışında mühlet kararından itibaren rehin tesis edemez, kefil olamaz, taşınmaz ve işletmenin devamlı tesisatını kısmen dahi olsa devredemez, takyit edemez ve ivazsız tasarruflarda bulunamaz. Aksi halde yapılan işlemler hükümsüzdür. Fakat bu yasaklama mutlak bir yasaklama değildir; borçlu söz konusu işlemleri mahkemenin onayıyla gerçekleştirebilir. Ancak, mahkeme bu işlemler hakkında karar vermeden önce komiserin ve alacaklılar kurulunun görüşünü almak zorundadır. Eğer ki borçlu, bahsi geçen hususlara yahut komiserin ihtarlarına aykırı davranırsa mahkeme, borçlunun malları üzerindeki tasarruf yetkisini kaldırabilir veya komiserin yazılı raporu üzerine kesin mühleti kaldırarak konkordato talebinin reddine resen karar verir. Borçlunun iflasa tabi bir kişi olması halinde ise mahkeme aynı zamanda bu kişinin iflasına da resen karara bağlar (İİK md. 297/3).

2.2.Konkordatonun Hükümleri

Konkordato, tasdik kararıyla bağlayıcı hale gelir. Tasdik edilen konkordato projesinde konkordatonun tasdik kararının kesinleşmesiyle bağlayıcı hale geleceği de kararlaştırılabilir. Bu takdirde mühletin etkileri kanunda öngörülen istisnalar saklı kalmak kaydıyla, konkordatonun bağlayıcı hale geldiği tarihe kadar devam eder (İİK md 308/c-1). Bağlayıcı hale gelen konkordato, konkordato talebinden önce veya komiserin izni olmaksızın mühlet içinde doğan bütün alacaklar için mecburidir (İİK md 308/c-2). Konkordatonun tasdik edilen hükümlerine göre ödeme yapılabilmesi için aksi kararlaştırılmadıkça konkordatonun kesinleşmesine gerek yoktur. Alacaklılar eğer konkordatonun tasdik kararının kesinleşmesiyle sonuç doğuracağını onaylamışlarsa, tasdik kararına karşı istinaf ve ardından temyiz kanun yolunun tamamlanması gerekir. Alacaklılar bakımından, konkordato hakkında verilen karara karşı itirazda bulunma hakkı sadece konkordatoya itiraz eden alacaklılara aittir. Konkordatoya itiraz etmeyen alacaklıların, karara karşı kanun yoluna başvurabilmesi mümkün değildir (Yavuz, 2019: 218). Bütün bu süreçler sonunda tasdik

kararı onanır ve bu karar kesinleşirse, bundan sonra konkordato hükümleri sonuç doğuracaktır. Tasdik kararının kesinleşmesi istinaf ve ardından temyiz yoluna başvurulduğunda muhtemelen iki yıl daha konkordatonun sonuç doğurmasını geciktirecektir. Böyle bir teklifi onaylarken alacaklıların daha dikkatli karar vermesi gerekmektedir (Pekcanitez ve Erdönmez, 2018: 144-145).

İcra ve İflas Kanunu'nun 206. maddesinin birinci fıkrasındaki alacaklar (imtiyazlı alacaklar), alacağı rehinle temin edilmiş olması halinde rehinli alacaklar, 6183 sayılı Kanun kapsamındaki alacaklar da konkordato kapsamında değildir ve alacaklarını tam olarak alırlar (İİK md 308/c-3).

Kredi kurumlarının verdiği krediler de dahil olmak üzere mühlet içinde akdedilmiş borçlar adi konkordatoda konkordato şartlarına tabi değildir. Malvarlığının terki suretiyle konkordatoda yahut sonraki bir iflasta masa borcu sayılır. Aynı kural karşı edimin ifasını komiserin izniyle kabul eden borçlunun taraf olduğu sürekli borç ilişkilerindeki karşı edimler için de geçerlidir (İİK md 308/c-4).

Konkordatoda geçici ve ardından kesin mühlet verilmesi ile kural olarak borçluya takip yapılamayacağı ve daha önce başlamış olan takiplerin de duracağı belirtilmişti. Konkordato mühletinin verilmesinden önce borçlunun mallarına haciz konulmuş bu haczedilen malvarlığı henüz paraya çevrilmemişse, bu hacizler konkordatonun tasdiki ile düşer (İİK m. 308/ç). İİK'nın 308/ç-2 fıkrası ile de Kanununun 206. maddesinin birinci sırasında yazılı imtiyazlı alacaklar, rehinli alacaklıların rehnin kıymetini karşılayan miktardaki alacakları ve 6183 sayılı Kanun kapsamındaki amme alacakları için konulan hacizlerin düşmeyeceği hükme bağlanmaktadır.

3.İflas Erteleme ile Konkordato Müesseselerinin Karşılaştırılması

2000'li yılların başında yaşanan kriz sonrasında mali durumu bozulan ancak yaşama olasılığı bulunan şirketlerin iflasını önlemek ve tekrar ekonomik yaşama katmak amacıyla, icra iflas hukukunda mali güçlük içindeki sermaye şirketleri ve kooperatiflerin mali durumunun iyileştirilebilmesi amacıyla iflasın ertelenmesi kurumu yer bulmuş ancak uygulamada ortaya çıkan sorunlar nedeniyle 15/03/2018 tarihinde Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 7101 sayılı "İcra ve İflas Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun" ile yürürlükten kaldırılmıştır. İflas erteleme müessesesi yerine, daha önce de icra ve iflas hukukumuzda yer alan konkordato kurumunun daha etkin ve aktif bir şekilde kullanılması amacıyla, İcra ve İflas Kanununun 285 ila 309/1 maddelerinde düzenleme yapılmıştır.

Hem konkordato, hem de iflasın ertelenmesi müesseseleri zor durumda olan ancak istihdam yaratan, üretim kapasitesine sahip şirketlerin ekonomiye kazandırılması amacıyla haklarında yürütülebilecek her türlü icra takiplerini durduran ve tabiri caizse firmalara nefes aldirarak borçlarını yeniden ödeyebilir noktaya gelmelerini sağlayacak icra ve iflas hukuku müesseseleridir (Bilen ve Güler, 2019: 89). Ancak uygulayıcılar bu müesseselerde borçlunun mali durumunun iyileştirmesini sağlama görevi yanında alacaklıların korunmasını sağlama görevlerini de yerine getirmelidir. Zira borçlunun ve alacaklılarının menfaatleri arasında çoğu zaman bir çatışma söz konusu olmaktadır. Konkordato mühletleri sürecinde yapılmayan ödemelerin piyasadaki sıcak para döngüsünü bozarak, alacaklılarını tahsil edemeyen alacaklıları mali sıkıntıya düşürmesi ve konkordato başvurularının domino etkisiyle yayılması söz konusu olabilmektedir (Kurt Konca, 2018:16-17). Nitekim Adalet Bakanlığı'nın 2018 Adli İstatistik verilerine göre, ülkemizde 2018 yılında Asliye Ticaret Mahkemelerine açılan konkordato konulu dava sayısı 1.198'e

ulaşmıştır. Tablo 2’de yer alan 2009-2017 yılları konkordato konulu dava sayıları ile karşılaştırıldığında, 2018 yılında açılan dava sayısının çok büyük oranda arttığı görülmektedir. İflas erteleme ile konkordato arasındaki temel farklar ise kısaca aşağıdaki şekilde sıralanabilir:

- İflas erteleme ve konkordato, mali sıkıntılar içindeki bir borçlunun kurtarılmasını sağlamak için başvurulabilecek kurumlardır. Ancak iflas erteleme sadece pasifi aktiflerinden fazla olan, borca batık olan borçlunun başvurabileceği bir yol iken, konkordato “borçlarını vadesi geldiği halde ödeyemeyen veya vadesinde ödeyememe tehlikesi altında bulunan herhangi bir borçlu” nun başvurabileceği bir yoldur (İİK md. 285/1). Ayrıca iflas talebinde bulunabilecek her alacaklı da gerekçeli bir dilekçeyle, borçlu hakkında konkordato işlemlerinin başlatılmasını isteyebilmektedir (İİK md 285/2).

- İflas ertelemenden sadece sermaye şirketleri ve kooperatifler yararlanırken konkordatodan iflasa tabi olsun ya da olmasın tüm borçlular faydalanabilmektedir.

- Konkordato hukuki niteliği itibarıyla, ‘borçların tasfiyesine yönelik bir anlaşma’ olup, ‘iflas tasfiyesine göre daha hafifletilmiş bir tasfiye usulü’ olarak kendini gösterir. İflasın ertelenmesi ise, ‘bir tasfiye usulü’ olmayıp, ‘iflas yargılaması içinde bir geçici koruma tedbiridir’dir (Uyar, 2018: 21).

- Konkordato, iflas ertelemeye göre alacaklıları daha aktif olarak sürecin içinde tutmaktadır. İflasın ertelenmesine mahkemece karar verilebilmesi için alacaklıların rızası aranmazken; konkordatonun mahkemece onaylanabilmesi için, konkordato projesinin alacaklılar tarafından gerekli çoğunlukla kabulü gerekmektedir (İİK md.302/3).

- Konkordato uygulamasının iflas ertelemenden farkı, uygulama sürecinin daha kısa olmasıdır. İflas erteleme, uzatma süreleriyle 5 yıl kadar sürebiliyordu; ancak konkordatoda alacakların daha kısa sürede tahsili mümkün hale gelmektedir. Buna göre, bir borçlu hakkında konkordato talep edilmesi durumunda: 5 ay (3 ay + 2 ay ilave) geçici mühlet, 1,5 yıl (1 yıl + 6 ay ilave) kesin mühlet ve konkordato tasdiki için ilave altı (6) ay olmak üzere toplam 2 yıl 5 aylık süre içinde konkordatonun sonuçlandırılması gerekmektedir.

- İflasın ertelenmesi kararının, alacakların vadesine, muaccel olmasına ve faizlerin işlemesine bir etkisi bulunmazken, konkordatoda ise konkordato mühleti süresince rehinle temin edilmemiş her türlü alacağa faiz işlemesi durmaktadır (İİK 294/3).

- Konkordato, konkordato talebinden önce veya komiserin izni olmaksızın mühlet içinde doğan bütün alacaklar için mecburidir (İİK md 308/c-2). İflasın ertelenmesinde ise böyle bir durum söz konusu değildir.

- Konkordato ile kural olarak, borcun bir kısmının ortadan kalkması veya vadesinde bir değişiklik meydana gelmesi ya da her ikisinin birden gerçekleşmesi söz konusu olabilmektedir. Buna karşılık iflasın ertelenmesinde, bir konkordato veya yeniden yapılandırma süreciyle sonuçlanmadığı takdirde aynı sonuç doğmaz. Konkordato, alacaklıların çoğunluğunun katılımını gerektiren ve sıkı şartlara tabi kılınmış bir kurumdur. Buna karşılık iflasın ertelenmesi borca batık bir sermaye şirketi veya kooperatifin kural olarak alacaklıların katılımı olmaksızın, içinde bulunduğu mali çöküntüden kurtulmasına imkan verir (Uyar, 2018: 21).

Sonuç

Konkordato müessesesinin Türkiye’de iflasın ertelenmesi kurumunun kullanılmaya başladığı dönemden bu yana uygulama alanı oldukça sınırlı kalmıştır. Ülkemizde 7101 sayılı İcra ve İflas Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun’un 28/02/2018 tarihinde kabul edilerek ve 15/03/2018 tarih ve 30361 sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe girmesi ile birlikte mali yapısı bozulmuş şirketlere bir ara çözüm olarak tekrar konkordato başvurusu yapılma imkanı tanınmıştır. Yapılan düzenleme ile elinde olmayan nedenlerle borçlarının tümünü ödeyemeyen iyiniyetli borçlular için bir borç ödeme anlaşması yapılarak borçlunun borçlarını vade verilmek veya tenzilat yapılmak suretiyle borçlarını bir ödeme takvimi çerçevesinde ödeme imkanı getirilmiştir.

Geçmişte uygulanan iflasın ertelenmesi müessesesinin yürürlükten kaldırılması ile birlikte konkordato uygulaması ön plana çıkmış ve mali yapısı bozulan borçlular açısından başvuru önemli bir kurum haline gelmiştir. Nitekim 2018 yılında Asliye Ticaret Mahkemelerine açılan konkordato konulu dava sayısı önceki yıllara göre büyük oranda artmıştır. Ancak konkordato ilan eden borçluların borçlarının tutarları ve vadeleri ile geri ödeme vade ve tutarlarına ilişkin sayısal bir veri bulunmamaktadır. Buna rağmen konkordato mühletleri sürecinde yapılmayan ödemelerin alacaklarını tahsil edemeyen alacaklıları mali sıkıntıya düşürdüğü ve makro düzeyde de ekonomiyi olumsuz etkilediğini söylemek mümkündür. Dürüst ve iyi niyetli borçluları iflastan korumayı amaçlayan aynı zamanda alacaklıların alacaklarını kısmen de olsa tahsil edebilmelerini sağlayan konkordato kurumunun başarıya ulaşabilmesi kötüye kullanılmasının engellenmesiyle mümkün olacaktır. Bu bağlamda konkordato taleplerinin kötü kullanımının önlenmesi ve şartların zorlaştırılması amacıyla İcra ve İflas Kanununda yapılan son değişikliklerin etkisi, önümüzdeki dönemlerde daha iyi değerlendirilebilecektir.

KAYNAKÇA**Dergiler**

- Arslan, R. (2008), "İflasın Erteleme Uygulamaları", Bankacılar Dergisi, Sayı 67, 2008, 116-123.
- Bilen, C.İ. ve Güler, S.(2019), "Konkordato ve Alacakların Akıbeti", Vergi Dünyası Dergisi, Yıl 38, Sayı 449, Ocak 2019, ss.81-97.
- Dumlupınar, T. (2014), "Sermaye Şirketlerinde İflasın Erteleme", SDÜ Hukuk Fakültesi Dergisi, C.4, S.1, 71-113.
- Güçlü, M. (2016), "İflas Erteleme: Uygulamada Yaşanan Sorunlar ve Çözüm Önerileri", Bankacılar Dergisi, Sayı 96, 52-63.
- Kurt Konca, N. (2018), "Konkordato Uygulamalarına İlişkin Beklentiler ve Riskler", SETA Analiz, Kasım 2018, Sayı:263.
- Otlu, F., İşleyen, Ş. ve Kaya, H. (2019), "İflasın Erteleme ve Borca Batıklık", Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 7(1) 265–274.
- Pekcanitez, H. ve Erdönmez, G. (2018), "7101 Sayılı Kanunla Yürürlüğe Giren Konkordato Hükümlerinin Değerlendirilmesi", Bankacılar Dergisi, Sayı 105, 108-156.
- Sayılgan, G. ve Arslan, E. (2016), "İflasın Erteleme ve Türkiye'de 2009-2013 Arasındaki İflasın Erteleme Davalarının Analizi", Maliye Finans Yazıları, (105), 47-74.
- Solak Ekler, B., "Borca Batıklık Ve Yöneticilerin Sorumluluğu", <http://www.mondaq.com/turkey/x/723696/Insolvency+Bankruptcy/Borca+Batiklik+Ve+Yneticilerin+Sorumluluu>, (18/06/2019).
- Uyar, T. (2017), "6728 Sayılı Kanunla Yapılan Değişiklikten Sonra İflasın Erteleme", Ankara Barosu Dergisi, 2017/1, 251-321.
- Uyar, T. (2018), "Yeni Konkordato Hukukumuzun Temel İlkeleri", İstanbul Barosu Dergisi, Cilt 92, Sayı 4.
- Yavaş, M., "İflasın Erteleme Kurumu Çerçevesinde İhtiyati Tedbir Kararının Kapsamı, Niteliği ve Etkileri", <http://dergipark.gov.tr/download/article-file/373464> (09/11/2018).
- Yavuz, M. (2018), "Son Düzenlemeler Işığında Mahkemelerce Verilen Konkordato Mühletinin Alacaklılar ve Borçlu Bakımından Sonuçları", Mali Çözüm Dergisi, 159-168.
- Yavuz, M. (2019), "Konkordato Hukukunda Alacaklıların İtiraz ve Dava Hakları", Mali Çözüm Dergisi, 29(152), 211-221.

Diğer Kaynaklar

Adalet Bakanlığı, www.adlisicil.adalet.gov.tr (19/11/2018).

Adalet Bakanlığı Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü, Adli İstatistikler, 2018, http://www.adlisicil.adalet.gov.tr/istatistik_2018/istatistik2018.pdf (18/06/2019).

Gelir İdaresi Başkanlığı, 14/02/2019 tarih VUK-112/2019-2 sayılı Vergi Usul Kanunu Sirküleri.

Işıktaş, M.Ş., 7101 Sayılı Yasa'yla Konkordato Uygulamasına Getirilen Değişiklikler, <https://www.dunya.com/kose-yazisi/7101-sayili-yasayla-konkordato-uygulamasina-getirilen-degisiklikler/410547> (10/11/2018)

TBMM (2003), İcra İflas Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/550) Genel Gerekçe, <http://www.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem22/yil01/ss225m.htm>, (18/05/2019).

TBMM (2018), Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Amacıyla İcra ve İflas Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı (1/913) ve Adalet Komisyonu Raporu, <https://www.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem26/yil01/ss524.pdf>, (18/05/2019).

2004 Sayılı İcra ve İflas Kanunu.

6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu.